

Efter Justitsministeriets opfattelse er det på den baggrund ikke rigtigt at fastholde den nugældende regel, hvorefter alene præster i folkekirken eller anerkendte trossamfund er udelukket fra at afgive vidneforklaring. Der kan endvidere rejses spørgsmål om, hvorvidt den nugældende ordning er i overensstemmelse med den europæiske menneskerettighedskonventions artikel 14, jf. artikel 10, om forskelsbehandling med hensyn til retten til ikke at udtale sig.

Det foreslås derfor, at også præster fra andre trossamfund end folkekirken og de anerkendte trossamfund omfattes af reglerne om vidneudelukkelse. I det omfang der ikke er tale om en præst i et anerkendt trossamfund eller et trossamfund med vielsebemyndigelse, må det være afgørende, om Kirkeministeriet (det rådgivende udvalg) i anden anledning har taget stilling til, at der er tale om et egentligt trossamfund, der opfylder de i praksis opstillede betingelser for at få vielsebemyndigelse. Der kan i tvivlstilfælde rettes henvendelse til Kirkeministeriet, der vil kunne oplyse, om dette er tilfældet.

Henset til muligheden for at gennemføre retssagen inden for rimelig tid forudsættes der således *ikke* at blive tale om, at Kirkeministeriet *inledning af retssagen* anmodes om at vurdere, om der er tale om et egentligt trossamfund.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 13.

7. Afhøringer mv. i sager ved Højesteret

7.1. Indledning

Højesteret har over for Justitsministeriet foreslået en ændring af retsplejelovens regler om bevisførelse i højesteretssager. Efter forslaget skal Højesteret kunne bestemme, at afhøringer af parter, vidner og syns- og skønsmænd i civile sager ved Højesteret skal foretages af en dommerfuldmægtig i Højesteret i stedet for ved en subsidiær afhøring ved en byret eller Sø- og Handelsretten.

7.2. Gældende ret

Efter retsplejelovens § 2 a, stk. 2, nr. 1, kan beslutninger og kendelser, der ikke træffes under domsforhandlingen i domssager, efter Højesterets nærmere bestemmelse træffes af udvalg, der består af mindst 3 dommere. Disse afgørelser træffes i praksis af et permanent nedsat Ankeudvalg, der således varetager forberedelsen af ankesagerne. Det følger af § 2 a, stk. 3, at et enkelt af udvalgets medlemmer med visse nærmere angivne begrænsninger kan handle på udvalgets vegne.

De almindelige regler om fremgangsmåden ved bevisførelse i civile sager findes i retsplejelovens § 340.

Efter retsplejelovens § 340, stk. 1, finder bevisførelse ved byret og landsret sted under domsforhandlingen, idet retten dog undtagelsesvis kan bestemme, at bevisførelsen eller en del af denne skal ske inden domsforhandlingen.

Retsplejeloven indeholder ikke en tilsvarende bestemmelse om umiddelbar bevisførelse for Højesteret. Efter retsplejelovens § 340, stk. 3, træffer Højesteret bestemmelse om, hvor og hvornår bevisførelsen til brug for Højesteret skal ske. I praksis træffes afgørelserne i medfør af retsplejelovens § 340, stk. 3, af Ankeudvalgets formand, jf. retsplejelovens § 2 a, stk. 3.

Højesteret kan bestemme, at bevisførelsen skal ske under domsforhandlingen i Højesteret, men denne mulighed anvendes meget sjældent. Sædvanligvis bliver parter, vidner og syns- og skønsmænd afhørt ved en byret eller ved Sø- og Handelsretten (såkaldt subsidiær afhøring). Disse afhøringer forelægges under domsforhandlingen i Højesteret i form af retsbogsudskrifter.

For bevisførelsen i straffesager gælder efter retsplejelovens § 955, stk. 2 og 3, en lignende ordning som i civile sager. Efter disse bestemmelser kan Højesteret bestemme, at afhøring af vidner eller syns- og skønsmænd skal ske direkte for Højesteret. Ellers sker afhøringen ved »vedkommende undersøgelsesret« (dvs. en byret eller Sø- og Handelsretten).

Det er Højesterets erfaring, at ca. halvdelen af de subsidiære afhøringer forestås af en dommer, resten af en retsassessor eller dommerfuldmægtig.

7.3. Højesterets forslag

Højesteret har over for Justitsministeriet foreslået en ændring af retsplejelovens regler om bevisførelse i højesteretssager. Efter forslaget skal Højesteret kunne bestemme, at afhøringer af parter, vidner og syns- og skønsmænd i civile sager ved Højesteret skal foretages af en dommerfuldmægtig i Højesteret i stedet for ved en subsidiær afhøring ved en byret eller Sø- og Handelsretten.

Højesteret benytter sig meget sjældent af umiddelbar bevisførelse, og parter, vidner og skønsmænd bliver derfor som altovervejende hovedregel afhørt ved andre retter (subsidiær afhøring). Højesteret har bl.a. henvist til, at en overførelse af afhøringsopgaverne fra de øvrige retter til Højesteret vil kunne aflaste de øvrige retter for et arbejde, som dels er tidskrævende, dels formentlig ofte må forekomme mindre tilfredsstillende, fordi den, der forestår afhøringen, ikke i øvrigt vil have med sagen at gøre. Højesteret har endvi-